

Positionspapper – Kraftförsörjning

Södertörnskommunernas anser att:

Regering och riksdag bör:

- säkerställa att det finns tillräckligt med eleffekt för bostadsbyggande, näringslivetableringar och hållbara transporter i tillväxtområden t ex. genom ett tydligare uppdrag till Svenska kraftnät.
- genomföra en översyn av statliga skatter och avgifter för användning av el för att skapa ekonomiska incitament för att utjämna skillnaderna i eleffekt över året.
- genomföra en översyn av planeringsprocessen och tillstånd för utbyggnad av stam- och regionnäten.
- säkerställa att befintliga medfinansieringsavtal med staten t ex. Sverigeförhandlingen kan genomföras utan problem med kraftförsörjning.
- ta fram en samhällsekonomisk kapacitetstilldelningsprocess som kan användas för att prioritera eleffekt vid konkurrens eller brist
- säkerställa att myndigheter (t ex. Svenska kraftnät och Trafikverket) samarbetar för att tex. säkerställa tillgång på eleffekt för omställning till elfordon och snabbare utbyggnad av elnätet.

Svenska kraftnät och Vattenfall bör:

- föra dialog med Region Stockholm och enskilda kommuner för att säkerställa samarbete i planering och en effektiv utbyggnad av stam- och regionnäten.

Region Stockholm bör:

- ta ansvar för regional samordning genom att presentera den regionala problembilden gällande brist på eleffekt och dess påverkan på bostadsbyggande, näringslivets expansion, kollektivtrafik och elfordon.
- sammanställa underlag om kommunernas planering och pågående utveckling som efterfrågas av nätägarna t ex. Vattenfall.
- bjuda in till regionala möten för dialog om problem och lösningar avseende eleffekt.

Södertörnskommunerna bör:

- vara en samordnad röst i den regionala och nationella diskussionen
- skapa forum för samarbete och dialog med Vattenfall och Svenska kraftnät
- samarbeta med Region Stockholm och nätägare kring problembild, underlag och förslag till lokala lösningar.
- bidra till att de enskilda kommunerna får en tät dialog med lokalnätägaren

Södertörnskommunernas ställningstagande för säkrad kraftförsörjning

Eleffekt och kostnader

En säkerställd kraftförsörjning är av stor vikt för hela Södertörn och resten av Stockholmsregionen. Södertörnskommunerna anser därför att det är ett statligt ansvar att säkerställa tillräckligt med eleffekt för bostadsbyggande, näringslivsetableringar och omställning till hållbara transporter i tillväxtområden. En lösning kan vara att ge Svenska kraftnät ett skarpare regleringsbrev.

Det stora problemet inom kraftförsörjningen är att behovet av eleffekt varierar kraftigt över året. Genom en utjämning av effekttopparna kommer vi närmare en lösning. Utjämningen kan uppnås genom ekonomiska incitament dvs. att det blir dyrare att använda el när belastningen på nätet är stor och billigare när belastningen är låg. Det kan tex. göras genom en tidsdifferentiering av kostnader och skatter. Därför behövs en översyn av statliga skatter och avgifter för användning av el.

Det är ett statligt ansvar att fördela och tilldela kapacitet i nätet om det trots allt uppstår en brist på eleffekt inom de närmaste åren. Staten bör därför ta fram en samhällsekonomisk kapacitetstilldelningsprocess som kan användas för att prioritera eleffekt mellan olika verksamheter och nybyggnadsprojekt om konkurrens uppstår.

Utbyggnad av stamnät och regionnät

Utbyggnad av stamnät och regionnät pågår men går för långsamt. Processen för utbyggnad behöver förbättras och kortas ned. Det behövs därför en översyn av planeringsprocessen och tillståndsansökningar för utbyggnad av stam- och regionnäten med syftet att identifiera tidstjuvar och problem.

Svenska kraftnät och Vattenfall bör föra dialog med Region Stockholm och enskilda kommuner för att säkerställa samarbete i planering och en effektiv utbyggnad av stam- och regionnäten. Nätägarna kan också bidra genom att föreslå lokala lösningar som kan användas för att säkra elproduktionen vid för stora effekttoppar t ex. värmekraftverk.

Avtal och samarbeten

Kommunerna har tecknat medfinansieringsavtal med staten om infrastruktur och bostäder t ex. Sverigeförhandlingen. Det är av yttersta vikt att planerade bostäder och planerad kollektivtrafik kan byggas enligt avtal och utan att problem med kraftförsörjning uppstår. Staten måste därför samordna olika sektorer och myndigheter för att säkerställa att ingångna avtal kan följas.

Det behöver även säkerställas att statliga myndigheter (tex. Svenska kraftnät och Trafikverket) samarbetar för att säkerställa tillgång på eleffekt för omställning till elfordon och snabbare utbyggnad av elnätet mm.

För att säkerställa regionens fortsatta utveckling bör Region Stockholm ta ansvar för regional samordning genom att presentera den regionala problembilden för brist på eleffekt och bostadsbyggande, näringslivets expansion, kollektivtrafik och elfordon. De ska också ansvara för att bjuda in till regionala möten för dialog om problem och lösningar.

Region Stockholm ska också utifrån det befintliga arbetet med RUF5 2050 ansvara för att sammanställa underlag om kommunernas planering av bostäder och företag med mer som efterfrågas av nätägarna tex. Vattenfall.

Södertörnsarbetet ska vara en samordnad röst för kommunerna i den regionala och nationella diskussionen. Kommunerna kan också samarbeta med Region Stockholm och nätägare kring problembild, underlag och förslag till lokala lösningar. Samt skapa forum för samarbete och dialog med Vattenfall, Ellevio och Svenska kraftnät.

Bakgrund

Kraftförsörjningen brister

Södertörnskommunerna har fått signaler från elnätsägarna om att vi står inför en situation då kraftförsörjningen inte kommer att räcka till för att klara den höga tillväxttakt som pågår på Södertörn och i övriga Stockholmsregionen. Dialog med regionnätsägaren Vattenfall pågår genom att kommunerna enskilt och tillsammans haft möten med dem. Södertörnskommunerna försöker också starta en dialog med Svenska kraftnät.

Det signaleras också om att eleffekten i stamnätet inte räcker till i förhållande till rådande tillväxttakt. Det pågår ett projekt kallat *Stockholms ström* som innebär en utbyggnad av elnätet. Inom projektet Stockholms Ström förstärker och förnyar Svenska kraftnät, Vattenfall och Ellevio elnätet för att möta framtidens behov av säkra elleveranser. *Stockholms ström* ska enligt planerna vara klart år 2027 men kan eventuellt vara försenat. Detta innebär en problematisk situation för planerad nybyggnation inom de tio närmaste åren.

Tillväxten på Södertörn

Södertörns åtta kommuner utgör en av Sveriges mest expansiva regioner med snart en halv miljon invånare. Kommunerna planerar och arbetar i linje med den regionala utvecklingsplaneringen. En viktig del är utvecklingen av de fyra regionala stadskärnorna – Södertälje, Flemingsberg, Kungens kurva-Skärholmen och Haninge stad. Bostadsbyggandet håller hög takt och Södertörnskommunernas uttalade ambition är att skapa förutsättningar för minst 70 000 nya bostäder till år 2030.

Även antalet företag och anställda på Södertörn växer fortare än övriga länet. Ca 90 000 nya arbetstillfällen planeras på Södertörn till år 2030. De globala företagen AstraZeneca och Scania står tillsammans för över 22 000 arbetstillfällen i Södertälje och bidrar med en stor del av Sveriges exportintäkter. Nya industri- och

logistikområden etableras också på Södertörn t ex. Stockholm syd, Södra Porten och Albyberg. Norviks hamn öppnar år 2020.